

El primer article que escriu Joan Fuster el 1950 per a *La Nostra Revista*, publicació de l'exili catalanista a Mèxic, es diu "València en la integració de Catalunya". Tot un desig... i un programa. El text és, per dir-ho d'alguna manera, excessivament sentimental. Però ja traspua la doctrina que l'escriptor anirà consolidant, treballant, depurant i sofisticant amb els anys. La definició, audaç i eficaç, del "pantacalanisme" de Fuster esclata amb la publicació, el mateix any, 1962, de *Nosaltres, els valencians*, *El País Valenciano* i *Qüestió de noms*. Dos textos doctrinaris, dos "pamflets", el primer i el tercer, sobretot el primer, d'una altura intel·lectual colpidora per al país del moment. Segons Fuster, sintetitzant-ho amb l'exemple de la mata de jonc que va fer servir Ramon Muntaner a la seua crònica, si la nació catalana volia ser alguna cosa, políticament havia de ser tota i sencera. L'acció i les reaccions que l'afirmació va suscitar són ben conegudes. Potser allò que no es coneix tant és la coherència i la persistència que Joan Fuster va abocar en la defensa de les pròpies conviccions.

Entrevista a EL TEMPS

Va canviar amb els anys Joan Fuster les seues idees, el seu "pantacalanisme", amb el xoc contra una realitat social, la valenciana, que semblava en aquells moments més obstinada que ell mateix? La resposta és clara i concisa: no. Així es pot contrastar a través del seu testimoni. El 1987, arran de l'aniversari de la publicació de *Nosaltres, els valencians*, ho especificava alt i clar en una entrevista que li va fer Vicent Martí i que es publicava en aquest mateix setmanari. A la pregunta sobre què li semblaven les tesis dels autors d'*Impura Nazione*, un llibre que li esmenava la tesi, Fuster replicava: "M'encanta que em tracten tan bé com m'hi han tractat. És un llibre del qual sóc protagonista involuntari, naturalment. Ara, el llibre conté unes propostes que a mi se m'escapa-

Fuster, la línia recta

La distància més curta entre dos punts és la línia recta. Sempre s'ha dit i sembla que mai ningú ha pogut refutar-ho. La distància més curta entre una fosca decadència i la recuperació d'uns orígens clars era recuperar la catalanitat. Això pensava Joan Fuster en el cas valencià. I així ho va mantenir des del primer article que va escriure fins a la darrera entrevista que va concedir.

Entrevista de Vicent Sanchis

